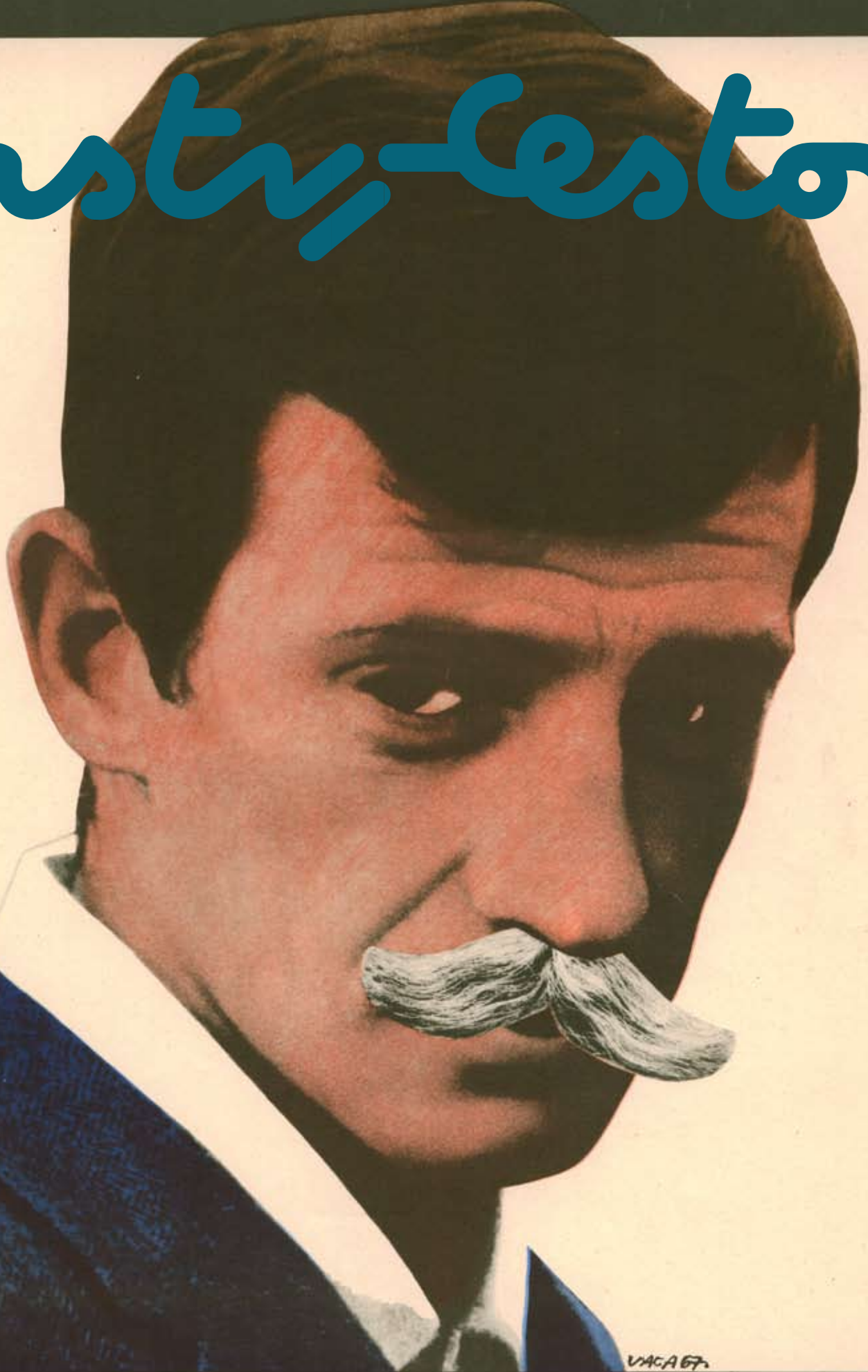

Vlasty, Leston

3'11

DAVID NOVOTNÝ
SINTRA
VLADIMÍR AMBROZ
FILMOVÝ PLAKÁT

VACABT

1

Moje zkušenost:
při řízení
počítejte s tím,
že všichni čistou
hlavu nemají.

Na cestě se může stát cokoliv. Proto je součástí nového povinného ručení od Allianz i úrazové pojištění dětí v autě, asistence nebo třeba pojištění proti živlům. www.allianz.cz

Povinné ručení s nejširší pojišťnou ochranou na trhu.

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolupřítel Rodinného pivovaru Bernard

Tak nám v Evropě zase, pokolikáté už, zvítězila účelovost nad zdravým rozumem. Rozhodnutí německé vlády uzavřít do deseti let všechny atomové elektrárny je totiž ryze populistické. Kancléřka Merkelová se rozhodla zalbit se většině, a zvýšit tak šance na své příští znovuzvolení bez ohledu na to, jaké následky to vyvolá. A nejen v samotném Německu, ale i v celoevropském měřítku. To jistě těší polostátní ČEZ, kterému porostou zisky, ale nemůže to potěšit nikoho, kdo uvažuje opravdu racionálně. Protože jaderné elektrárny dokáží vyrobit dostatečné množství energie ekonomicky a zároveň ekologicky. A nejsou závislé na větru a slunci, kterým nikdy nedokážeme poručit, a nenutí zemědělce pěstovat namísto potravin „energetické“ suroviny v době, kdy značná část světa trpí katastrofálním hladem. Z německého rozhodnutí má jistě radost i Rusko, protože závislost Evropy na ruském plynu nepochybně vzroste. Chápu některé lidi, masírované protijadernou lobby, že mají z jádra iracionální strach, jenže v západní Evropě nehrozí tsunami ani zemětřesení, které by mohlo vyvolat katastrofu. Netvrdím, že nemůže nastat naprosto výjimečná situace, která by mohla konkrétní jadernou elektrárnu ohrozit, ale podle mě jde o důslednou prevenci, o kontrolu. Z tupého rakouského postoje k Temelínu si sice občas dělám legraci, ale zároveň jsem rád, že právě kvůli protestům byla bezpečnost elektrárny opakovaně důkladně proklepnutá. Pokud kancléřka Merkelová chtěla vyjít vstříc voličům, správné rozhodnutí by bylo nechat prověřit veškerá atomová zařízení, učinit potřebná opatření a ta eventuálně problematická uzavřít. Vždyť ani katastrofou postižení Japonci nehodlají všechny své elektrárny zrušit. Je nesporné, že Němci mají dobře spočítáno, že potřebnou energii dovezou například od nás a že jsou schopni za ni zaplatit výrazně vyšší cenu. Je jim však lhostejné, co to udělá s jinými novými členy EÚ a že tyto plány dále sníží dnešní nevalnou konkurenceschopnost kontinentu.

Už tak je Evropa oslabená nesmyslnými dotacemi, kvótami, byrokracií, stávkami a předlužením. A tak s drahou energií jen dále vzroste sociální napětí. Evropa je nemocná, ujíždí jí vlak a čekají nás těžké roky. Příkladem, kam vedou mírně řečeno neuvážená rozhodnutí, je zemědělství, které se místo pěstování potravin soustřeďuje na plodiny používané k výrobě biopaliv. Proč jsme dnes nejžlutější zemí Evropy? Protože zemědělci mají jistotu, že za řepku dostanou dobře a včas zaplacenou. Ale kam se poděl trh? Ničí ho dotace a v podstatě socialistické uvažování bruselských byrokratů i národních vlád, a to i těch, které se vydávají za pravicové.

Držte se!

vlastní cestou 3/11

obsah

červenec – srpen – září
editör

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

jazyková poradkyně

Věra Bláhová

tisk

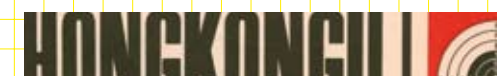
Tiskárna David, s. r. o.

vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

repro na obálce > Karel Vaca / Muž z Hongkongu, 1967 (výřez z plakátu)

04_ **Prostě si nezkazit nátlak**
rozhovor s Davidem Novotným

10_ **Novinky**
z pivovaru

12_ **Na skok do Sintry**
reportáž

15_ **Rodina**
povídka Josefa Moníka

20_ **Praha – hlavní nádraží**
fotoreportáž

26_ **Bernard Fest 2011**
program

28_ **Vila Tugendhat –
detektivka i zábava**
rozhovor s Vladimírem Ambrozem

32_ **Československý filmový plakát**
lahůdka ze světa graf. designu

36_ **Kostelní pohádka**
počin

37_ **Elektrárna**
fejton Jaroslava Rudiše

38_ **Náměstí v Jindřichově Hradci**
Vysočina a okolí

rozhovor

text Boris Dočekal
foto Markéta Navrátilová

Prostě si nezkazit nátisk

říká David Novotný | **herec**

Nikdy sem nebyl princ a myslím, že nebudu ani král; vždycky budu spíš hloupej Honza nebo teď už táta hloupýho Honzy.

Je vám přes čtyřicet, už na vás dolehla pověstná krize čtyřicátníka?

Asi se něco děje. Například bych chtěl zhubnout, a nejde to. Možná přišla nějaká fyzická krize, která se mi trochu dostala i do makovice. Sem víc pohodlnej, už nemám to odhodlání a vůli sebrat se a něco udělat, jít třeba na rotoped (smích)... Ale možná kecám.

Asi jo, to byste na jaře nedostal Cenu Alfréda Radoka. Hodně jste ten úspěch prožíval? Nebo jste si spíš řekl jen – jo, dobrý.

Jo, dobrý... Spíš to беру takhle. Než sem Radoka dostal, prohlašoval sem, že ty ceny nemají cenu, že mám radši věci, který se dají změřit, kde padají góly. Všechno, co se změřit nedá, je strašně subjektivní. Po dvojnásobný nominaci na Českýho lva sem dokonce říkal, že je lepší vůbec nebejt nominovanej, než to pak projet s tím, kdo vyhraje. To vy jste najednou ten smutnej, ne ti, co nebyli ani nominovaný, ti už jsou dávno v klidu. Vy, když v Lucerně neuslyšíte své jméno, uděláte jen – UFF, a říkáte si, teď se

na mě určitě všichni dívají, to je blbý. Ať chcete, nebo ne, přece jen máte pocit určitý porážky. Podle mě ho má každej a taky v tom jsou podobný ceny nespravedlivý.

Takže žádný vítězný pocit?

Ani ne... Ale na druhý straně se zviditelňuje naše profese a já to tak vnímám. Víím, že hodně lidí z branže na to slyší. Když se napíše držitel Lva, nebo ještě líp pěti Lvů, má to nějakou váhu. Slyší na to i sponzoři, diváci, tak proč ne. Pro mě to ale zas tak žhavý není. Když sem při vyhlásování Lvů nakonec neslyšel své jméno, jistojistě sem byl zklamanej, na druhý straně sem to Vladimírovi (Dlouhému) hrozně přál, protože jsme byli kamarádi. Ale když sem na Radokovi své jméno uslyšel, najednou sem byl naplněnej pýchou, kecal bych, kdybych řekl, že ne... Tyhle věci pro mě nejsou jednoznačný.

Už roky se vám mimořádně daří na jevišti Dejvického divadla, hrál jste v zajímavých filmech, ale v obecnější známosti jste vstoupil až dvěma seriály; jaký z toho máte pocit?

No jo, průtok seriálama... Ale já to tak stejně moc nevnímám. Myslím, že svou divadelní práci dělám dobře, nikdy sem nedostal žádný signály, že bych snad neměl divadlo dělat, spíš slyším – tohle je tvá cesta, toho se drž, a to je pro mě důležitý. Co se nabalí kolem, zas tak strašně neprožívám... S těma seriálama sem měl trochu problém, už delší dobu si myslím, že je neumíme točit. Je to skoro vždycky horká jehla, není dost času a peněz a je to vidět i na textech. Dobrý seriály se točí hlavně za mořem, kde na sérii šesti dílů mají třeba i rok, to je skoro filmovej čas a z našeho pohledu naprostej luxus.

Ale nemusel jste do toho jít...

Nechal sem se ukecat. Zpětně si říkám, že Přeslapy sem si moh odpustit, ale ostudu sem si, myslím, neutrh. Okresní přebor se nějak trefil do doby. Taky na tom byl mnohem líp, pokud jde o čas. A je to poznat. Jenže se nestalo, že by to byla ta vlašťovka, která jako by řekla – vidíte, takhle se má točit, dejte nám prachy a čas a bude to dobrý, lidi to budou brát... Ale možná není po takovejch

seriálech poptávka u ženskéjch, který stojí u žehlicích prken a přitom se koukají na televizi. Nevím, je těžký o tom mluvit, člověk nechce nikoho urazit, ani ty ženský, už proto, že sám se něčeho takovýho zúčastnil.

Když mluvíte o Okresním přeboru – jak jste se kdysi rozhodoval mezi fotbalem, ve kterém jste byl hodně dobrý, a herectvím?

Vlastně sem se ani moc nerozhodoval. V osmičce sem měl podaný dvě přihlášky – na sportovní gymnázium a na konzervatoř. Ale tam byly zkoušky dřív, a když za mnou přišli bafuňáři, jestli bych k nim nešel kopat, řekl sem, že mě už přijali na konzervatoř... A bylo hotovo.

Fotbalista stejně jako herec hraje pro diváky, co podle vás mají obě profese ještě společného?

Pro mě je důležitý, že i v divadle je mančaft. Vlastně hodně věcí v divadle srovnávám s fočusem, protože do obou věcí vidím. Obojí je týmová hra, i když s individuálníma výkony. Obecně mám ke sportu dobrou vztah, režiséři to o mně vědí, takže když mi chtějí dát připomínku tak, abych ji pochopil (úsměv), připodobní to ke sportu.

Na rozdíl od fotbalu máte v Dejvickém divadle diváky doslova na dosah ruky. Jak moc si uvědomujete jejich bezprostřední reakce?

Hodně. V tomhle je každý představení jiný. My i v jeho průběhu vnímáme, jaký jsou zrovna v hledišti lidi, jestli od nich jde teplo, jestli něco od nás přešlo k nim, jestli nás stíhají nebo ne, jestli do toho máme víc šlapat nebo tolik nešlapat... Je toho hodně. A čím je člověk zkušenější a čím častěj se nějaký představení hraje, tím jsou jeho znalosti o divácích podrobnější a vnitřnější.

Co se dá dělat s lidmi, kteří jen tak, skoro nezúčastněně sedí v hledišti a moc na představení nereagují?

Existuje pár možností, co udělat s chladným divákem, ale nejlepší je jít si svou vlastní cestou, nepodbízet se, to je v našem divadle hlavní motto; prostě si nezkazit nátlak. Člověk ten chlad ale vnímá a je mu to líto, protože má ochutnáno přes diváky, kteří mu byli libější. Když se vzájemný propojení

v domovském Dejvickém divadle

nedaří, je zklamanej a říká si – škoda, co bylo špatně? My si to navzájem ověřujeme už při špílu – myslíš, že to je dobrý, že to od nás má koule? Nebo – třeba se jenom nechytli, uvidíme... Možná na to nebyli naladěný. Nebo jsme my nebyli tak dobrý.

Stává se, že máte pocit, že zrovna vy jste nebyl dobrý?

Jasně, kecal bych, kdybych řekl ne. Stane se, že udělám chybu, že to není ono, ale někdy se to do konce představení ještě dá napravit. Říkám si – musíš se hecnout, bude to v pohodě, bude to dobrý... Jo, už se chytli, sakra, už i já sem dobrej. Někdy se to podaří, někdy si musím přiznat – asi nepřišels nabitěj, nepředals energii nebo předals tu blbou, co zrovna máš.

Jak moc z vás divák vysává energii?

On ji ale i dává. Já něco vydám, něco si zas беру. K týhle výměně, a dost často hodně

bohatý, dochází, protože před špílem a po špílu to úplně jinak chutná. Hraní mě vlastně očišťuje. Můžu si přes něj vyfiltrovat nějaký osobní věci. Když nemám dobrou náladu, třeba doma se něco nedaří, a přijdu do divadla a dostanu to ze sebe, paradoxně se mi může ulevit a domů pak přinést něco jinýho a tím to pozvednout. Ale samozřejmě to může bejt i úplně naopak.

Jakou postavu, a tím nemyslím Hamleta nebo krále Leara, spíš určitý typ, byste si chtěl zahrát?

Takhle já neuvažuju. Strašně rád se nechávám v divadle překvapovat. Víím, že nakonec nebudu zklamanej, protože příležitosti, co dostávám, jsou dost různý. I když – jak jsem teď přibral a zplešatěl, dostávám spíš role klidasů, předtím jsem byl víc UÁÁ. Fakt nemám žádnou vysněnou roli nebo jasnou představu o postavě, jakou bych chtěl hrát. Přijímám věci, jak přicházejí, a snažím se

DAVID NOVOTNÝ
*1969

Vystudoval pražskou konzervatoř. Několik let působil v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích a od roku 1998 je členem souboru Dejvického divadla. Za roli v inscenaci Muž bez minulosti dostal Cenu Alfréda Radoka. Hrál mj. ve filmech Tmavomodrý svět, Děti noci, O rodičích a dětech, Karamazovi a v televizních seriálech Přešlapy a Okresní přebor.

v květnu 2011

v nich něco najít. Hodně žiju přítomností. Asi sem trochu přizemní v dávání si cílů, nemám to moc rád; snažím se dobře dělat všechno, co umím. A když po mně někdo chce věci, který moc zavazují, začnu zmatkovat. Váhám, říkám si, co je možný, kam až dokážu dohlédnout do budoucnosti, co mě to bude stát, o co přijdu, co získám. Pak si řeknu, že to zkusím... Prostě pokus omyl...

Vážně?

(úsměv) Vlastně to tak úplně není, snažím se být zodpovědný, takže se často věcem spíš bráním, abych nezklamal.

Jakému typu byste se bránil nebo na jaký byste si netroufal?

Myslím, že jsem spíš zemitej chlap, asi by mně nešli upravený lidi v saku a s kravatou, jako jsou třeba politici. Na to bych se asi necejtíl. Mě baví Pepík Somr, protože jemu bych věřil prezidenta i sedláka, vojáka i... prostě cokoliv. Taký bych chtěl být co nej-univerzálnější, zvládnout i nějaký to sáčko, ale... Nikdy sem nebyl princ a myslím, že nebudu ani král; vždycky budu spíš hloupej Honza nebo teď už táta hloupýho Honzy.

Po absolvování konzervatoře a vojny jste pracoval i jako závozník, hrál v řekněme nevýznamných projektech, než přišlo angažmá v Jihočeském divadle čili jistota. Hodně jste pak váhal nad nabídkou z divadla, které teprve

začínalo a vůbec nebylo jasné, jestli uspěje?

V Budějovicích sem se docela vyprofiloval, měl sem dobrý role a k tomu, abych se stal dejme tomu uznávanéj krajskej herec, byl jen krůček. Ale měl sem kontakty s pár lidma z DAMU, který se mě ptali – kdyby se v dohledný době rozběhlo nový divadlo, který by si jelo po svým, co bys na to řek? No, šel bych. Pak se asi půl roku se nic nedělo, než přišel ten zásadní telefonát – už se to rozjždí, přijed' se na nás podívat, jestli bys tohle chtěl. Zrovna zkoušeli novou věc a já řek – jo, tohle fakt chci. A vzal sem to. A sem tu dvanáct nebo třináct sezón. Tečka, hotovo! Tenkrát sem nepřemejšlel nějak strategicky. Svou roli sehrála i Praha, kterou mám pořád tady v hlavě. Bylo to jako vždycky, ty věci přicházely a já je přijímal, nebo odhazoval. Ale když na to člověk kouká zpětně, může si tam tu úspěšnou (úsměv) strategii přisoudit. Já sem prostě šel a šel.

Do divadla, které je teď asi nejlepší v Česku. Čím to je, že se Dejvickému divadlu tak daří?

Já myslím, že hlavně neutuchající touhou všech zúčastněnejch neskončit tím, že si řeknem – už to umíme, už se nic jinýho, novýho nemusíme učit. Mírek (umělecký šéf a režisér Dejvického divadla Miroslav Krobot) nás nenechá zakrnět. Pořád nám dává impulsy, aby se nic takovýho nestalo. Aby ta houba byla živá. Takhle parta je plná individualit, ale Mírek nás tmelí a my jsme

možná až zázračně soudržný, a jestli se něčeho bojím, tak jedině toho, že se něco stane a právě tohle se změní.

V minulosti postihl snad všechna podobná divadla pokles, někdy i hodně citelný. Co myslíte – táhnout to i v takovém případě dál, žít z podstaty a z bývalé slávy, nebo radši skončit?

Já si myslím, že Dejvický ještě furt jde nahoru. Nebo možná dosáhlo nějaký úrovně a na ní se drží. Třeba ale kecám, třeba už padáme, zevnitř se to těžko posuzuje, ale mně to teď přijde dobrý. Bude důležitý odhadnout čas, kdy to začne padat. Myslím, že na to má dobrej čuch Mírek, od něho pudou signály, že už to není ono...

A co pak?

Nevím, jestli se rozejdem nebo spácháme hromadnou sebevraždu (smích). Já na to nechci myslet, dopředu to řešit... Ale ten pád do hloubky může být někdy i spásnej, něco se stane a lidi se navzájem podrží... Nebo taky ne. Já osobně chci mít takový kamarády, že až mi to nepude, až si budou myslet – hm, jde to s ním do kopru, že mi to řeknou.

A myslíte, že řeknou?

Nevím... A myslíte, že mám kamarády (smích)?

×

ROSTEME JIŽ
+ 20 LET

- OVĚŘENÁ KVALITA
- INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP
- DESIGN
- KOMPLEXNÍ REALIZACE

KANCELÁŘE / ORDINACE / NEMOCNICE / LABORATOŘE / BYTOVÉ INTERIÉRY / HOTELY

WWW.PROFIL-NABYTEK.CZ
INFO@PROFIL-NABYTEK.CZ

PROFIL NÁBYTEK A.S.
HUMPOLEC / CZECH REPUBLIC

Rodinný pivovar Bernard se stal v prestižní soutěži Czech top 100 pro rok 2011 už podesáté v řadě nejobdivovanější firmou kraje Vysočina a současně třetí nejobdivovanější firmou České republiky v oboru potravinářský a tabákový průmysl. Žebříček Czech Top je tvořen na základě hlasování manažerů významných společností, ekonomických a finančních analytiků, zástupců oborových sdružení, svazů a profesních asociací oslovených Sdružením Czech Top 100.

Rodinný pivovar Bernard získal v soutěži o nejlepší firemní periodika Zlatý středník 2010 první místa za magazín Vlastní cestou a za nejlepší webovou prezentaci. Zvláštní cenu Marketingového klubu České republiky pak obdržel Bernard za magazín Vlastní cestou a získal i třetí místo v nově vzniklé kategorii Zlatá litera, a to za úvodní sloupky. Anketa Zlatý středník je odborníky považována za nejprestižnější hodnocení firemních tiskovin a internetových stránek v České republice.

Vloni jsme vyzvali Plzeňský Prazdroj na soubor za slogan, co tvrdí, že „Birell chutí převyšuje ostatní“. Devátého června jsme byli za tento počín ocenění Asociací PR agentur, získali jsme 1. místo v soutěži Česká cena za PR.

V červnu proběhl v Českých Budějovicích již 15. ročník degustační soutěže Pivo České republiky. Významného úspěchu dosáhla značka Bernard, odvezla si půl tuctu medailí a další 4 piva postoupila do užšího šestičlenného finále. Ve své kategorii zabodovaly osvěžující nealkoholické nápoje, Bernard s čistou hlavou – Višeň získala první a Švestka druhé místo. Další zlatou medaili přidal pivovar v kategorii světlých jedenáctek a stříbrnou v kategorii nealkoholických piv, kde uspělo světlé nealkoholické pivo Bernard s čistou hlavou. Na třetích místech se umístily Bernard s těžkou hlavou OX (Speciální světlé pivo 14°) a Sváteční ležák s jemnými kvasnicemi.

Dalším velkým úspěchem Rodinného pivovaru Bernard je třetí místo v soutěži Zaměstnavatel regionu 2011, které mu udělila porota složená z odborníků na personální oblast a rozvoj lidských zdrojů. Soutěž se zaměřuje na hodnocení personální práce firem. Ocenění bylo dosaženo i díky existující firemní kultuře, která se v průběhu dvaceti let existence pivovaru vyprofilovala jako velmi úspěšná.

Rodinný pivovar Bernard zahájil neformální oslavy dvacátého výročí svého vzniku benefičním představením filmu Nickyho rodina. Před promítáním filmu v humpoleckém kině krátce vystoupili Stanislav Bernard a starosta města Jiří Kučera, který předal šek na 50 tisíc korun Nadačnímu fondu proti korupci. Na představení bylo vybráno dalších téměř 15 tisíc korun.

Na skok do Sintry...

O tom, že vypravit se na několik, nejlépe jarních či podzimních dní do Lisabonu (třeba za památkami nebo dobrým jídlem) stojí za to, jsme v magazínu už psali. Pokud si ale člověk svůj pobyt trochu prodlouží, může se vydat i na celodenní okružní výlet do půvabné kopcovité krajiny západně od hlavního města. Tenhle kousek Portugalska právě díky blízkosti metropole je doslova posetý pozoruhodnými památkami, paláci, které si tu po staletí budovali panovníci a nejvýznamnější šlechtici. Vlastně je jich tu tolik (nemluvě o nádherných vyhlídkách a rázovitých rybářských vesnicích, jako je Ericeira, na blízkém pobřeží Atlantického oceánu, jejichž atmosféru ještě úplně nezničil přímořský turistický ruch), že by zde vnímavý člověk v pohodě mohl strávit i pár dní.

Hlavními lákadly jsou město Sintra zařazené na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO a nejzápadnější bod evropského kontinentu Cabo da Roca. Tenhle výlet ve zrychlené podobě sice nabízejí i lisabonské cestovní

kanceláře, ale určitě je lepší být nezávislý a zorganizovat si všechno sám. Vypůjčit si auto nebo zvolit vlak a autobus. Zejména druhá varianta nepředstavuje žádný problém, což se o půjčení auta na jediný den říct nedá. Ale ať už se člověk rozhodne jakkoliv, jedno je jisté – vydat se do Sintry o prázdninách a zvláště o víkendu je nerozumný a navíc dost únavný počín. A nejen kvůli horku. Na sezónní nápor turistů tady nejsou zase tak moc zařízení. Platí to jak pro restaurace a kavárny, tak zejména pro ucpaná parkoviště a přeplněné autobusy; o návštěvě zdejších nádherných paláců bez předchozí rezervace a dlouhých frontách nemluvě.

Pokud si člověk řekne – nemusím letem světem ve skupině popoháněné průvodcem vidět všechno, dá nejspíš přednost kombinaci vlaku a autobusu. S lisabonskou kartou, jejíž pořízení se už kvůli městské dopravě a taky návštěvám některých muzeí určitě vyplatí, není potřeba kupovat jízdenky na vlak; ne že by byly přehnaně drahé. Vlak vyjíždí z nádraží,

kteří je přímo v centru města, několikrát za hodinu (a to už od brzkých ranních hodin) a bohužel se dost vleče ne zrovna přitažlivými předměstími dvoumilionové metropole, což na druhé straně dává celkem vypovídající obrázek o tom, jak asi žijí průměrní i ti chudší Portugalci. No... nic moc a určitě nejde o pouhý důsledek finanční krize, v níž se země nachází.

Sintra, kam vlak dorazí za necelé tři čtvrtě hodiny, je oproti lisabonským předměstím jiná káva. Ne že by všechny ty výstavné domy a vily ve svazích nad historickým centrem byly úplně tiptop, nicméně i ty, které už naléhavě volají po rekonstrukci, v člověku vyvolávají představy o pohodlném životě, jaký se v nich vedl v minulosti. A v některých, jak se zdá, se zřejmě vede dodnes. Nájemníci v několika starých činžáckých na hlavním náměstí to vidí jinak. „Ano, je tady krásně, ale zkuste se v létě pořad vyhýbat turistům,“ stěžují si.

Palácio Nacional de Sintra stojí na hlavním náměstí. Ale už z dálky poutají pozornost dva obří obrácené trychtýře, které ční vysoko nad střechy. Člověk si říká – co to je? Chladicí věže? Jenže ty by měly patřit spíš k nějaké průmyslové stavbě, možná ke staré huti, než k někdejší rezidenci portugalských panovníků. Jak se věci mají, zjistí návštěvník při prohlídce paláce (tu by si ostatně nikdo neměl nechat ujít, ale protože nelze vidět všechno, milovník umění 20. století může dát přednost pozoruhodné soukromé sbírce s díly Warhola, Pollocka nebo Magritta v jiném, podstatně skromnějším paláci) – komíny odváděly kouř ze dvou velkých středověkých kuchyní.

Palácio Nacional, který začali budovat už koncem 14. století, nabízí kromě jiného i něco, co se v Čechách nevidí. Nejvýznamnější portugalský král Manuel I. se na počátku 16. století postaral o přístavby a úpravy v přitažlivém maurském stylu, který prozrazují třeba půvabné arabeskové dlaždice, dekory v kapli i další prvky. Tím se ale stavební vývoj památky zdaleka nezastavil, vlastně tu každé století zanechalo svou stopu a vznikl tak architektonický pestrý, zároveň však pohromadě držící celek.

Obzvláštní smíšený stylů se vyznačuje Palácio da Pena na kopci nedaleko Sintry vybudovaný v druhé polovině 19. století na troskách starého kláštera. Novogotické a novorenesanční prvky se tu mísí s ozvuky islámské architektury. Stejnou inspiraci prozrazují i interiéry, třeba ložnice předposledního portugalského krále Manuela II., kterého republikánské povstání vyhnalo do exilu. Zároveň se tu objevují i prvky, které jako by předznamenávaly brzký příchod secese, a zdá se, že mohly inspirovat i slavného španělského architekta Gaudího.

Palácio da Pena je v mnohém bizarní, ale neméně bizarní a plný zvrátů byl život muže, který ho nechal postavit. Ferdinand býval manželem portugalské královny.

Po její smrti neměl nárok na trůn a časem si našel skandální milenku – operní zpěvačku, a dokonce se s ní i oženil. Ferdinand byl ctitelem umění a stejně jako Ludvík Bavorský, který si nechal postavit bizarní zámek Neuschwanstein, toužil vybudovat něco, co by odpovídalo jeho fantasktním představám. Dokončeného díla si užil jenom pár měsíců před smrtí. Palác se pak stal jedním z letních královských sídel a od pádu monarchie je už sto let státním muzeem. Ferdinand byl svým způsobem renesanční člověk, kromě umění a záliby ve vynálezech horoval i pro přírodu. Palácio da Pena obklopuje dvousethektarový park s romantickými zákoutími a altány.

Právě odtud se dají podniknout i krátké pěší túry do okolí. Anebo vystoupat k troskám maurského hradu z 8. století, užít si nádherný výhled a pak sejít do Sintry. Ostatně, kdo chce tohle město poznat víc, dostat se i tam, kam běžní turisté nezabloudí, je to pořad nahoru a dolů. Kdo si chce užít i tradiční portugalské kuchyně, najde si nějakou zastrčenou hospůdku anebo sáhne podstatně hlouběji do peněženky a kromě některé ze zdejších rybích specialit si užije i nádherné vyhlídky v restauraci Panoramico.

Pak už se může vydat k patnáct kilometrů vzdálenému Cabo da Roca, kam ze Sintry jede okružní autobus. Na tuhle jízdu musí ale mít cestující pevné nervy a dobrý žaludek. Autobusy se doslova řítí po úzké silnici a v ostrých zatáčkách mívají stromy a zdi domů doslova o milimetry. Zdánlivě bohorovně řidiči s úsměvem předjíždějí i v nepřehledných místech, takže my bychom je označili za nebezpečné piráty silnic. Ale tihle chlapíci z každé nebezpečné situace dokážou na poslední chvíli vyklouznout, zato méně odolní pasažéři vystupují na zastávce u Cabo da Roca s roztřesenýma nohama a někteří i s nevolností, pokud nevystoupili cestou.

Větrem ošlehávaný mys je nejzápadnějším výběžkem kontinentální Evropy. Podle nejslavnějšího portugalského básníka Luíse de Camõesa je to místo, *kde země končí a moře začíná*. Na kamenném památníku se každý může přesvědčit, že se nachází 9°30' západní délky. Na skalnaté útesy, ten nejvyšší má 140 metrů, téměř bez přestání útočí vlny Atlantického oceánu. Aby si tady člověk prožil tu nejtýpičtější a svým způsobem i nejromantičtější atmosféru, skoro si to žádá silné poryvy větru a déšť. Škoda, že maják na nejvyšším bodu spravuje armáda, takže nejde užít si určitě nádherné vyhlídky.

Návrat z Cabo da Roca je možný dvojím způsobem. Buď se vrátit stejnou cestou do Sintry a cestou se zastavit ve vesnici Colares a ochutnat stejnojmenné vynikající víno, nebo se ještě vydat k trochu opomíjenému paláci Monserrate s romantickou zahradou, o které kdysi pěl ódy lord Byron. Nebo pokračovat autobusem do přímořského města Cascais a pak zpátky do Lisabonu vlakem. Cascais s dlouhou písčitou pláží je oblíbeným místem, kam zejména o víkendech

jezdí z hlavního města celé rodiny a také amatérští rybáři. Nic tak převratného, kromě pocitu pohody, v něm turista nenajde, ale pokud je slušné počasí (a nemusí to být zrovna na koupání), proč chvíli neposedět u moře. Člověk by ale neměl podlehnout pokušení zůstat zde příliš dlouho a pozorovat západ slunce z terasy některé restaurace u pláže a dát si tu něco k jídlu. Sice se může zdát, že je stylové dát si třeba tradiční pokrm ze solené tresky, brambor, cibule a vajec (Bacalhau Brás) přímo u moře, jenže ta chuť je... Prostě to není ono, skoro se dá říct, že tyhle podniky jsou spíš fast foody.

Naštěstí z lisabonského nádraží je to do ulice plné výborných restaurací doslova pár kroků, tak proč neskončit v jedné z nich, zvláště když vám nabídnou večeři a kulinařský zážitek třeba i začátkem noci. —

text Josef Monik
ilustrace Luděk Bárta

povídka

Rodina

Milan Vávra byl otevřený homosexuál ještě před kokakolovým převratem, kdy to příznávalo jen pár duchů vytříbeného vkusu, a eufemismy jako gay, kvěčko nebo odlišná orientace byly neznámé pojmy. Pro nás byl jednoduše teplej nebo bukvíce, ale nemysleli jsme tím nic zlého, zavedený termín ho radil mimo režimní prudérnost k sympatickému proudu neoficiální, až podzemní scény. Učil němčinu v jazykových kurzech Obvodního domu kultury na Smíchově. Byl oblíbený, o deset let mladší studenti ho měli rádi. Po vyučování jsme pokračovali v konverzaci u něj doma v secesní vile v ulici Na Hřebenkách, kde krysař nedospělců udržoval cudný minisalon spřízněných duší, a někteří žáci setrvali bez úhony do pozdních hodin.

Chodil jsem do deváté třídy, když se Milan beznadějně zamiloval a pak emigroval s mladičkým milencem do Švýcarska ze zájezdu Sportturistu, ale už o rok později padla železná opona, a útěk tak dostal rozpačitou příchuť. Nakonec zhořkl úplně, když náruživý Vladan utekl ještě dál na západ, do duhového nočního podniku na francouzské Riviéře, kde ztratil veškeré zbytky zábran a posléze imunitu vůči banálním spalničkám. Zavřela se za ním voda a zoufalé dopisy, které mu Milan psal, končily v mrtvé schránce, již nikdo nevybíral. Posléze mu zavolal nějaký veterán cizinecké legie s alsaským

přízvukem a oznámil mu, že Vladan je hopsgegangen. A ať zaplatí pohřebné.

Zdrcený Milan se vrátil do Česka, zpátky k matce. Zanevřel na ošidné city, zahrabal se doma a nikam nechodil, přestože ho přátelé zvali do rozkvetlých gay klubů, jež pro ně byly nehmataelnějším výsledkem sametové revoluce. On ale nebyl žádný prostopášník. Naordinoval si řeholní život prostý půvabů a transcendence, takže o něm kamarádi věděli jen to, že je v Praze, nic víc.

Po patnácti letech jsem ho potkal na Konopišti. Ztloustl, ve čtyřiceti už to nebyl žádný fešák, vlasy mu zřídly a měl je obarvené do rezavého odstínu, pod nímž smutně svítila bílá lebka.

Co tady dělá?

Vyšlo najevo, že jsme tu oba jako tlumočníci. On z němčiny a já z ruštiny. Manažer z Volkswagenu si bral Rusku s přechodným pobytem v Praze a jejich ano musel tlumočit soudní překladatel z každého příslušného jazyka.

Obřad, při němž nechyběl dechový kvartet v livreji a družičky v krojích z Wiesbadenu, proběhl v prostorách, kde arcivévoda blahé paměti chladil zajíce a nad hlavou ženicha se výmluvně tyčilo trofejní paroží. Stáli jsme každý po jedné straně svého páru, tlumočili slavnostní slovo oddávající úřednice z obecního úřadu a tvářili se přiměřeně významu chvíle.

Po aktu jsme podepsali oddací list a odmítli jít se svatebčany na hostinu do Myslivny. Chtěli jsme si po letech popovídat sami. Milan měl vůz, matčin superb, a navrhl, abychom zajeli do starých končin na Smíchov.

Šli jsme ke Zvonu, výčepu, který si udržel kouzlo české hospody. Vylíčil mi, jak žije. Kromě soudních překladů pracuje na smlouvu pro televizi a ve zbylém čase překládá německé autory, kteří se nevalně prodávají. Občas chodí do divadla, ale s nikým se nestýká.

Ještě truchlí za Vladanem.

Můj pracovní osud se od toho jeho příliš nelišil, po fakultě s aprobací ruštináčestina jsem šel rovnou na volnou nohu, ale nemůžu si stěžovat, protože práce pro ruskou klientelu je víc než dost. Jsem ženatý se spolužačkou z gymnázia, máme dva malé kluky.

Hospoda se zaplnila. Na lavici k našemu stolu vklouzl neklidný cikán s dívkou a hned ji představil jako svou ženu.

„Jmenuje se Pamela,“ řekl a chtěl se kamarádit. Poprosil Milana o cigaretu a zeptal se ho, jestli by mu nekoupil panáka. Milan objednal dvě vodky, protože bude ještě řídit a Pamela pít nechtěla. Možná doufal, že se tím hosta zbaví. Ten se chtěl odvděčit a navrhl, ať s nimi zajdeme k němu domů, že se můžeme na revanš vyspat s jeho ženou, což považuje za pohostinnost, a že mají doma čisto, tudíž se nemusíme ničeho bát.

Milan se viditelně otřásl, promnul si krk v sebeobránném gestu a namáhavě polkl. Prohlédl jsem si cikánovu ženu, brunetu s matnou tváří jako nepolévaný porcelán; docela se mi líbila, ovšem pomyšlení na asistovanou soulož v doupěti někoho, kdo žebrá o kořalku a nejspíš by mi mezitím prohrabal kapsy, o hygienickém aspektu nemluvě, bliklo jako kontrolka. Vypil jsem vodku. Seděli jsme s pasákem a kurvou a znepokojeně jsem zjistil, že ve mně narůstá potřeba podobného spočinutí. Přistihl jsem se při tom, že taková bezostyšnost mimo chodníky určené k prostituci působí jako afrodisiakum. Přesto jsem řekl Dežovi, jak se představil, že je to neetické. Milan si pohoršen odkašlal a řekl káravým tónem někdejšího pedagoga, že se mu to zdá nevkusné, a zeptal se cikána, jestli to takhle dělá často. Jestli často chodí do hospody, pije na dluh a nabízí manželku. Dežo řekl, že jsme mu oba dva sympatičtí a Pamele taky (Pamela neřekla za celou dobu ani slovo), ale jestli on je nevkusný, tak se cítí dotčený. Že když nechceme, ať to necháme, ale mohli bychom litovat.

Milan podotkl, že přesně to si myslel. Že by nakonec mohl litovat. Že to nemyslel urážlivě, ale na brunetu se mu prostě nepostaví. Cikán zpozorněl, zdálo se mu to upřímné. Požádal ještě o jednu vodku a navrhl Milanovi, ať mu dá peníze na kadeřníka, Pamela se nechá odbarvit a řekněme za dvě hodiny se tady můžeme sejít, jít k nim a užít si s blondýnou. A že nám k tomu zahraje na housle. Na gajdy, říkal.

Milan pokýval uznale hlavou. Tomu říkám marketing. Dal mu dvě stě korun, ale Dežo prohlásil, že za to jí dneska ani neumyjou hlavu, a Milan musel přidat dalších tři sta (za svatbu dostal dva tisíce). Zaplatili jsme a zvedli se k odchodu. Těsně předtím se Milan ještě pátravě zahleděl na cikána. Mladík se vyznačoval rysy chuligánské krásy – útlé torzo v upnutém roláku, vystouplé lícni kosti připomínající chuchelského koně nebo ušlechtilého indiána, drzý pohled. Nemohlo mu být víc než dvacet, vypadal mnohem mladší než jeho údajná žena, měl zlověstně zvýrazněné stíny na víčkách a oči jako černý hmyz. Milan se do nich zadíval nezdravě hluboko.

Šli jsme k němu domů. Matka nebyla doma, nýbrž v Ústí nad Orlicí, kde restituovali dům. Ukázal mi sbírku nefritových artefaktů, samé staré věci, žádný průmyslový šunt, a hodinu o nich zajímavě vypravoval. Probrali jsme společné známé, které jsme za ta léta viděli či neviděli, vyměnili si telefonní čísla a rozloučili se. A ať někdy přijdu, je sice samotář, ale návštěvám se nevyhýbá.

Že jsem byl na začátku jeho citového zmrtvýchvstání, mě později mrzelo, tím spíš, že jsem byl i u bizarního pokračování.

Za rok a půl jsem potkal Milana v matrice obecního úřadu. Tentokrát netlumočil. Vycházel ze dveří s Pamelou ve vysokém stupni těhotenství. Ztratila hodně půvabu, ale pořád byla mladá. V bílém kostýmku plném distinkcí jejího stavu zhmotňovala všechny představy svedené a opuštěné, kterou už nikdo nemůže chtít. A přitom opouštěli kancelář, kde nesezdaní rodičově uvádějí společné prohlášení v řízení o určení otcovství. Situace byla neuvěřitelná. Jak se může teplý Milan hlá-

sit k otcovství dítěte s těhotnou Romkou, která je o dvacet let mladší? Sám by mohl být jejím otcem. Je to evidentně šlapka, v lepším případě lehkomyšlné, povětrné a nakonec odkvetlé děvče, navíc, pokud si vzpomínám, vdané. Je to snad nějaká forma masochismu tohoto estéta, který je abonován ve Státní opeře a snídá na míšeňském porcelánu?

Musel se zbláznit. Prosím, rasové předsudky stranou, ale přece si nemohl vyměnit žlázy. Byla by to docela legrace, kdyby se jednalo o nějaký happening, jaké jsme páchali na Malé Straně, ale tady veškerá legrace přestávala. Tím spíš, že Milan se tvářil jako rezignující odvedenec, vůbec nevypadal vesele. Na můj úžasný pohled jen zavrtěl hlavou. „Ještě se nežením, jenom adoptuju.“

Před radnicí na ně čekaly tlusté příbuzné nastávající matky v barevných plédech, broukaly si nějaký segedínský madrigal, elegii oplakávání, chvály a útěchy. Nejlustší se Pamely zeptala: „Tak co, podepsal?“

Za nimi stáli rozkročení tři bratrance, jaké vídáme v tramvajích na turistických trasách, a každý vážil nejmíň sto padesát kilo.

Milan zašilhal po hromotlucích a stačil mi říct, že v Pamele našel archetypální rezidua Elektry, Medey a Antigony, což musel myslet ironicky, protože na mě zamrkal, stiskl rty a zavrtěl hlavou způsobem, který tvrzení popíral. A ať s nimi jedu do Radlic na oslavu, protože gadžo v rodině se musí uhostit jako pánbů.

Choval jsem jistou představu o cikánské svatbě/křtinách a podobných muzikálech a nestál o účast v nich. Ženy oplakávají nevinnou Eržiku, kotel s gulášem na ohni, divoké smyčce, strakaté sukně, muži v bílých košilích s černými hlavami a kalhotami, kteří si opakovaně připíjejí nějakou průzračnou kořalkou, nakonec se posekají břitvami, teče krev...

Pozvání jsem odmítl.

„Tak se mi ozvi,“ řekl Milan ještě, „ale určitě.“

Druhý den jsem vyhrabal Milanovu vizitku a zavolal mu. Nevypadal v tom matričním oddělení, že by se nechtěl či nemohl od své družky odloučit. Sejdeme se u něj odpoledne, souhlasil.

Na koberci v pokoji se povalovaly dětské hračky, na stole přeplněný popelník, špinavé hrnky a talíře. Milan pil lahvové pivo, od včerejška měl žízeň, bronchiticky chrchlal a pokašlával. Vysvětlil mi bez úvodu svou situaci. Když jsme tenkrát potkali Pamelu (ve skutečnosti se jmenuje Blanka) s Dežem a odešli k němu domů, on se pak do hospody vrátil. Ti dva opravdu přišli, Blanka s novým účesem, ale nešli pak k nim, nýbrž k němu. Dežo v něm instinktivně objevil citově vyprahlou duši, která o ženskou nestojí, a pohotově si s Pamelou vyměnil role. Zatímco si ve vedlejší pokoji listovala v Laroussevi, on se profesně věnoval Milanovi. Dežo žádnými předsudky netrpěl, provozoval stejné řemeslo jako jeho družka a poskytl zřejmě tlumočnickovi rozkoše, o kterých se mu už přestalo zdát.

„Má neopakovatelné kouzlo a vůbec není hloupý,“ přesvědčoval mě Milan, „domluví se s cizojazyčnou klientelou, má IQ 140 – dělal jsem mu test inteligence, a potřeboval by jen trochu pomoci.“ Odkašlal si. „Je opravdu náruživý,“ připustil spíš pro sebe.

Já bych takovému lotrovi udělal krevní test. Pochopil jsem, že si kamarád naběhl a nesmyslně se zamiloval. Znal jsem samozřejmě podobná osudí s opačným pohlavím, ale hloubka Milanova vztahu je pro člověka z druhého břehu záhadou.

„Možná jsem blbej, ale nemohl jsem si pomoci,“ krčil Milan rameny, když viděl, jak se tvářím. „Musel jsem mu dát šanci.“

Nechal u sebe dvojici bydlet i s jejich dvouletou holčičkou. Nemohl je přece zanechat u babičky ve vybydleném radlickém činžáku s přetékajícími popelnicemi, záchodem a sgrafity na zdech, zvláště když Blanka byla znovu těhotná. Ubezpečil mě, že je to bezprostřední, dobrosrdečná, nijak zvlášť inteligentní holka, jenom trochu nezodpovědná. Teď je zrovna na procházce. Ženatí spolu ti dva nebyli, žili jako druh s družkou, Dežo Blanku střídavě pásl, střídavě se prodával sám. Zajímavý trojúhelník. Bylo zřejmé, že Milan ztratil veškerou soudnost, že úplně propadl kouzlu toho grázla s těkavými očima.

Milanova matka, bývala dramaturgyně Státního baletu zvyklá leccjakým mezialcím, ale tohle nevydýchala. Na tohle

její středostavovská velkorysost nestačila a obracela oči v sloup. Zcela konsternovaná novými nájemníky odstěhovala se natrvalo do Ústí nad Orlicí a odtud se snažila syna přesvědčit, ať je vyhodí, potom hrozit, že ho vydědí. Zapřísahala ho – vždyť by stačilo Dežu podporovat na dálku, když už se tak zbláznil, ať pomyslí na nemoci, které ten prostitut může mít. Varovala před genetickým dědictvím kočovníků, rozkradou jim vilu, ale on se vysmál. To je haraburdí ověřené morálky. To jsou předsudky a stereotypy, jakých si jeho vlastní menšina užila dost. On je politicky korektní. Všichni cikáni nejsou takoví, někteří mají doma uklizeno a nelze je házet do jednoho pytle. Svátá pravda, jenomže Dežo byl právě takový, který uklizeno neměl.

Bál jsem se, že mi bude líčit noční detaily jejich vztahu, že mi popíše rozvržení ložnic a frekvenci jejich využití, na to jsem nebyl zvědavý, ale Milan byl nemilosrdný spíš k sobě a tyhle věci si nechal zařezávat zuby hluboko v sobě jako žaludeční vřed. Dávno nechodí do opery,

Dežo je jeho Pátá symfonie.

Na Blanku nežárlil, žárlil na cizí muže. Sexuálně nevybíravý Dežo ho umanol a mučil. Vzdaloval se do travesty klubů a kdoví kam a s kým ještě a Milana nechával s nově těhotnou družkou, pokud se doma zdržovala; ženy bývají v tomto stavu náladové, svárlivé, ba mnohdy přímo nesnesitelné, ale v případě Pamelky Blanky tomu tak nebylo. Byla vyrovnaná, ještě v sedmém měsíci chodila na štych a po návratu do vily si prozpěvovala v koupelně. Když nikam nešla, musel s ní absolvovat pravidelnou dávku sitkomů, talkshow a růžových ordinací, na které tupě zíral, a nevěděl, čím je. Občas mu navrhla, že si zahrajou dámu. Holčička byla veselá, nezlobila, a když se unavila rejdním pod stolem, pokojně usnula.

Potom se jednou Blanka vrátila z města a oznámila Milanovi, že Dežo je ve vazbě, účastnil se ozbrojeného přepadení herny. A že mu má sehnat právníka, spodní hranice trestní sazby je pět roků. Milan se poslušně obrátil na nejdražšího přítele z advokátního domu Elišky Peškové

vedle krajského soudu a vysolil opulentní zálohu. Bylo k nevíře, že ač si uvědomoval svou blbost, nemohl si pomoci. Tak byl zamilovaný. Udělal by pro deliktního cikána všechno.

Zděsil jsem se a řekl mu to. Dežo je postava tak morbidní a kulturně nepřizpůsobivá, že jedině, co pro něj můžeš udělat, je nemít s ním soustrast, ale bylo to, jako bych hrách na stěnu házel.

Vybalil na mě veškerou lidskoprávní sofistiku, kterou ho nakrmil nějaký terénní ochránce lidských práv, který mu zároveň navrhl, ať se k novému dítěti přihlásí společným prohlášením o otcovství a k tomu prvnímu zažádá o adopci, neboť Blanka v podmínce je znovu stíhaná za krádež platebních karet v hotelu Union a je tu důvodná hrozba, že jí budou děti odebrány a skončí v dětském domově.

No a proto se přihlásil k nenarozenému dítěti, Blanka ho čeká asi za měsíc.

Nelitoval jsem ho. Našel v té situaci zvrácené potěšení.

„Co by za to jiní dali, myslím gayové, kdyby mohli adoptovat,“ tvrdil.

Jeho láska sahá za brány věznice s ostrahou. Je teď doma sám s Klárou, prvním dítětem kriminální dvojice. Blanka šla sedět, ale novorozeného chlapečka si mohla vzít s sebou. A Milan pečuje o tříletou holčičku, u níž dosud probíhá řízení o adopci, dochází za Blankou do všehrdské věznice a nosí jí věci na nové batole, chlapečka. Deža tak často navštěvovat nemůže, o to vroucnější mu píše dopisy a posílá učebnice, neboť ho dálkově zapsal do bakalářských kurzů lunaparkového managementu, které jsou natolik drahé, že nevyžadují vysvědčení ani ze zvláštní školy, a doufá, že z něj udělá kultivovaného vajdu, kolotočového developera či podnikatele, až si po půlce trestu zažádá o podmínečné propuštění. A pak se dvěma dětmi a nejlépe bez Blanky vytvoří s Dežem funkční rodinu.

Josef Moník
(1952)

Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a nyní se žije jako překladatel, tlumočnick a spisovatel. Publikoval časopisecky a v povídkových souborech Nakladatelství Listen. Knižně mu vyšla sbírka povídek *Neser bohy* a román *Psi bez rodokmenu*. Na dalším románu pracuje.

DESIGN SI ŽÁDÁ SKLO.

Stylové, harmonické, dokonalé. Sklo nechává fantazii volné ruce a dokáže dát každému obsahu ten správný vzhled. Naši specialisté Vám pomohou sjednotit krásu a požitek. Dopřejte Vašemu výrobku jeho vlastní tvář. Design si žádá sklo. Sklo z Vetropacku.

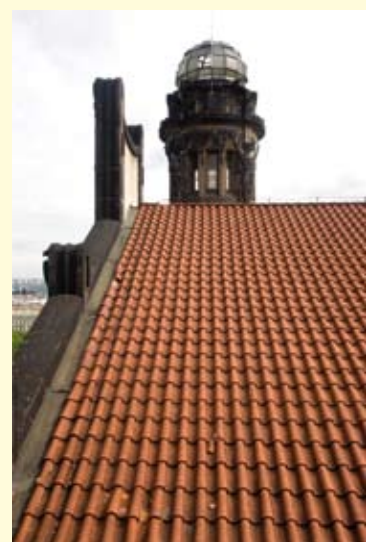
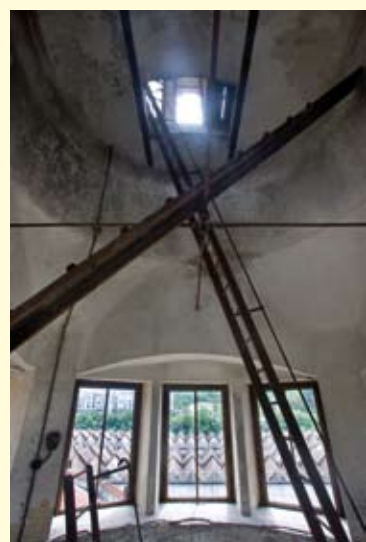
Vetropack Moravia Glass, akciová společnost
CZ-697 29 Kyjov, Tel.: +420 518 733 111, www.vetropack.cz

vetropack

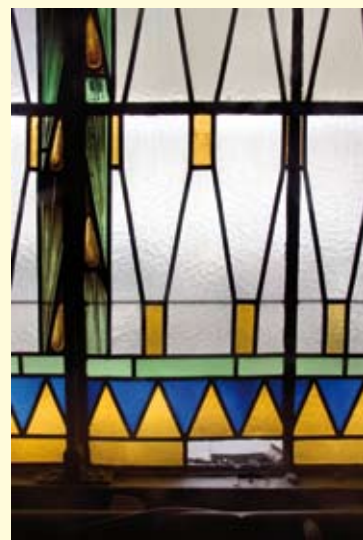

Praha – hlavní nádraží. Slavnostně vívalo prezidenta Masaryka, zažilo Thomase Edisona i Charlese Chaplina, odjely odtud děti, které zachránil Nicholas Winton...

Největší pražské nádraží vystřídalo za 140 let své existence několik názvů. Postavili ho za císaře Františka Josefa I. a po něm získalo i své první jméno. Po první světové válce ho jako poděkování za zásluhy o vznik Československé republiky přejmenovali na Willsonovo a po okupačním intermezzu, kdy se stalo Hlavním nádražím, se na osm let vrátilo k předchozímu jménu. A pak už zase bylo jen Hlavní, pouze v roce 1990 mu přibyl čestný titul Nádraží prezidenta Willsona.

Původní budovu nádraží navrhli v novorenesančním slohu Ignác Ullmann a Antonín Barvitijs. Brzy ale musela být kvůli rostoucímu provozu zbourána a na jejím místě vyrostla nová stavba podle návrhu slavného architekta Josefa Fanty. Ale mnoho nechybělo a ani tato největší česká secesní památka by se nezachovala do dnešních dnů. V sedmdesátých letech minulého století soudruzi vážně uvažovali o jejím zbourání, naštěstí nová odbavovací hala byla nakonec vybudována na úkor parku.

V posledních několika desetiletích budova s imponantní kruhovou kopulí zdobenou plastikami postupně chátrala, ale do dvou let by ji měla opravit italská společnost, která už rekonstruovala odbavovací halu. Ve zpřístupněné secesní památce (doufejme, že včetně zachovalých vládních salonků) by pak měly vzniknout malé obchody, kavárny a restaurace.

×

BernardFest

17. ročník

pátek 12. 8.

Eddie Stoilow

16:00

Xindl X

18:00

Koller band

20:00

Monkey Business

22:00

Kyvadlo

23:30

sobota 13. 8.

Vysočinka

10:00

Bratři Ebenové

12:00

Charlie Straight

14:00

Mňága a Žďorp

00:91

Žlutý pes

18:00

J.A.R.

20:00

ohňostrojn

Rock and roll Marcela Woodmana

22:00

Las Vegas

00:15

Štočkův dvůr (víkend):

v sobotu 13.8. od 15 hodin:

Jazz Pilgrim + Barrel

Battery, StarejPejr, Revolt,

IT CROWD (mini Pink Floyd

revival), Večírkový orchestr

Klokočí

v neděli 14.8. od 9 hodin:

Zde klikni, Spadla klec,

Pátrači, Pork soda, Našrot

Prodej vstupenek na všech pokladnách Českých drah.
Stanové městečko 1,5 km.
Přijďte na Bernard fest vlakem Českých drah, využijte
nabídku Vlak+ a cestu zpět máte zdarma.
www.bernardfest.cz

PODÍVEJTE SE
NA NOVÉ
BERNARD.CZ

z pivovaru

Vila Tugendhat— detektivka i zábava

Vladimír Ambroz | architekt a designér

Přijít s novým výrobkem, který by byl levný, dokonale funkční a zároveň krásný, není tak jednoduché.

▼
Vaše firma AMOSDESIGN se podílí na rekonstrukci brněnské vily Tugendhat, která je dílem slavného moderního architekta Ludwiga Miese van der Rohe. Bylo těžké získat tak prestižní zakázku?

Nechci celý ten dlouhý a složitý příběh rekonstrukce vily rozebírat, ale je pravda, že jde o prestižní zakázku. My máme na starosti nábytek, rekonstrukci interiéru a dodávky různých věcí s interiérem souvisejících. Jako subdodavatele si nás vybrala společnost Unistav. Generální dodavatel zřejmě cítil, že máme určité znalosti a schopnosti, které jiní zájemci o tuhle práci nemají. Taky jsme měli jednu výhodu. Při jednáních jsme navrhovali něco, co se všem zdálo neuvěřitelné – že do interiéru vrátíme původní kruhovou stěnu, která z vily zmizela za války a roky byla považovaná za ztracenou.

Kde a jak jste ji našli?

To je dlouhá historie. Židovská rodina Tugendhatů utekla z Brna v roce 1938. Za války si jeden německý voják, nadšenec do architektury, dělal v prázdné vile kresby a různé poznámky, které se jí týkaly. Bratrovi, který je kunsthistorik a člen našeho týmu, se před časem podařilo najít jeho rodinu. Ten voják už nežil, ale rodina bratrovi poslala jeho deník. V něm našel poznámku, že tu kruhovou stěnu odvezli v roce 1940 do sídla brněnského gestapa, kde s ní obložili bar. A ona v dnešní menze opravdu byla! Obklady Němci použili horizontálně, ne vertikálně jako ve

vile, a zřejmě proto si jich nikdo nevšiml. Desky z vzácného makasarového dřeva jsou bohužel poškozené, musíme je opravit a doplnit i část, která chybí.

Jistě toho budete dodělávat víc, podle čeho?

Z původního Miesem navrženého vybavení se zachovaly dveře, knihovna – bez původních polic, spížní skříň a dvě skříně nahoře. Všechno ostatní musíme vyrobit. Ještě jsme ani neměli uzavřenou smlouvu, a už jsme byli dvakrát v New Yorku, kde je uložena většina dokumentace – více než 440 výkresů k jednomu rodinnému domu! Na základě téhle dokumentace a fotografií z roku 1930 jsme vypracovali technickou dokumentaci. Bohužel všechno vyfocené není a ke všemu zase nejsou podklady, takže je to taková detektivní hra a zároveň neuvěřitelná zábava.

Stavbu má investor převzít v lednu 2012. Budete hotoví?

Musíme, když se termín nestihl, byla by to mezinárodní ostuda.

Čím je pro vás osobně vila Tugendhat tak výjimečná?

Absolutním propojením domu se zahradou. Před lety jsem ve vile byl chvíli sám a právě to propojení byl pro mě úžasný zážitek. A to nemluvíme o výjimečných technologiích, které tam dodnes fungují. Spousta lidí z té vily čerpala a pořád

čerpá inspiraci a jsou i takoví, kteří se na ní snaží udělat jméno. Jednou jsem řekl, že by se na Tugendhat měl dát sarkofág, aby nikdo k vile nemohl, samozřejmě jsem to nemyslel vážně.

Dá se v domech, kde všechno, včetně židlí, křesel a doplňků, má své architektem přesně určené místo, vůbec bydlet?

Mnozí si myslí, že ne. Je známá věc, že Tugendhatovi si to lehce upravovali. Když ale měl Mies přijet, tak aby se nerozčilil, stěhovali piano z pokoje vychovatelky do sklepa, protože on chtěl v místnosti prázdnou stěnu. Obecně si myslím, že ještě před několika lety bylo daleko málo lidí schopných respektovat návrh interiéru než dneska. Ale Mies našel geniálního investora a naopak.

Vaše firma se zabývá špičkovým designem. Tohle slovo se dneska skloňuje ve všech pádech, ale o jeho obsahu mají mnozí jen přibližnou představu. Zkuste ho jednoduše definovat.

Nemám rád velké deklamace. Myslím, že u designu by mělo jít podobně jako v architektuře o funkci a krásu. Bohužel dneska se designem nazývá téměř cokoliv, existuje třeba i nehtový design. Teď jsem dokonce dostal pozvánku, na které je napsáno art design. To už je pro mě úplně mimo, pletou se dvě věci dohromady. Někdy se mi bohužel zdá, jako by design sloužil hlavně k tomu, aby se roztáčela výroba. Každý rok se,

VLADIMÍR AMBROZ *1952

Vystudoval Fakultu architektury VUT v Brně. Po jejím dokončení pracoval pro podnik Brněnské veletrhy a výstavy, jako scénograf se podílel na televizních pořadech pro děti i projektech rockových kapel, navrhoval plakáty, obaly desek... V roce 1990 založil dnešní společnost AMOSDESIGN, která navrhuje, vyrábí a prodává špičkový design. Pravidelně se zúčastňuje i prestižních mezinárodních veletrhů a výstav v Miláně, Londýně, Paříži i New Yorku. Nyní se podílí na rekonstrukci brněnské vily Tugendhat, která patří mezi nejvýznamnější díla architektury 20. století a je zařazená na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

proboha, musí vymyslet něco nového, jinak to nikdo nebude kupovat. V některých zemích to začíná být stejné jako v módě. Člověk si koupí lampu, jenže za dva roky je takzvaně demodé, takže by ji měl vyhodit a pořídit si novou. Z tohohle pohledu design vlastně patří mezi ničitele planety. Jistě, může se argumentovat, že nejde jenom o vizuální dojem, že se vylepšují funkce výrobků, bezpečnost, ekologie... To je pravda, ale nebyly thonetky před sto padesáti lety dostatečně ekologické? Na milánské přehlídce nábytku se u všeho píše, že je to recyklovatelné; to je absolutní tahák...

Možná proto, aby člověk měl pocit, že když něco za dva roky vyhodí, vlastně se zase tak moc nestane. Není to nesmyslné?

Někdy je. Jenže to byste musel zastavit prakticky veškeré lidské počínání. Prostě to není jednoznačné... Česká společnost je ale dosud zaměřená na jinou spotřebu. Tady si člověk řekne, že nový módní svetr, který stojí jako pořádná lampa, přece potřebuje, tak si ho koupí. A klidně si dál bude kazit oči u dvacet let staré lampy.

Možná by si mnozí místo ní koupili novou, designovou, ale neodrazuje je cena?

Jistě by bylo dobré, kdyby se kvalitní design prodával v milionových sériích, jenže ono se to obyčejně nedaří, a nejen proto, že designeři často vymýšlejí strašně komplikované a náročné věci. Přijít s výrobkem, který by byl levný, dokonale funkční a zároveň krásný, není tak jednoduché. Já bych rád nabídl opravdu levný produkt, ale aby byl zároveň super kvalitní, to skoro ani nejde. Vlastně je to dost podobné, jako by někdo chtěl prodávat drahá auta za cenu fabie. Ale výjimky pochopitelně existují.

Vraťme se ještě k roztáčení výroby. Sedíme vedle vás navrženého stolu, co by ale designeři a výrobci dělali, kdyby si ho člověk koupil a v životě už nechtěl žádný jiný?

Je fakt, že náš stůl by tak dlouho vydržel. Když se před třemi lety začal hroutit ekonomický systém, říkal jsem si, jestli si někdo uvědomí, že spotřeba je často jenom o tom, aby se spotřebovávalo. Aby se využily výrobní kapacity. Ale v našem oboru by se firem, jako jsme my, mohly u nás uživit stovky. Byty, domy, veřejné interiéry i prostranství, to je většinou katastrofa. Těhle práce, kterou je podle mě potřeba udělat, bychom měli dost, kdyby ji ovšem někdo byl ochotný zaplatit. Bohužel společnost je nastavená úplně jinak.

Jste zároveň designér i podnikatel. Jak moc se můžete věnovat vlastní tvůrčí práci?

Bohužel málo. Ale musím si to nějak zařídit, protože jinak by mě práce nebavila. Do roku 1990 jsem se věnoval jen tvůrčí činnosti, takže bych se jí chtěl věnovat víc... Ale já si ty věci průběžně plním. Je skvělé, když si vymyslíte nějakou do určité míry nepoužitelnou šílenost, jako je třeba knihovna Moving Mondrian, kterou uděláte, a pak má úspěch v New Yorku, Paříži, Londýně...

Proč říkáte – do určité míry nepříliš použitelnou šílenost?

Ve světě jsou lidé, kteří napíší, že ji chtějí, ale jde spíš o artefakt, ne o standardní kus nábytku. Tohle mě baví, ale moc si to nemůžu dovolit... Ve skutečnosti bych chtěl hlavně malovat, ale kdy?

Podnikat jste začal hned, jak to šlo – v roce 1990. Jak se vám podařilo dostat AMOSDESIGN tam, kde dneska je, kdy navrhuje a zařizuje interiéry mnoha hotelů, kancelářských budov i soukromých vil, je úspěšný i na prestižních výstavách?

Musíte být zarputilý a vydržet. Ono to není pořád radostné. Někdy se od rána do večera zabýváte desítkami věcí, které vás v podstatě nezajímají a nebaví, ale zabývat se jimi musíte. Do toho vám státní otravuje život nějakými nesmyslnými nařízeními a ve chvíli, kdy máte výrobu, jste svázaný často zbytečnými předpisy. To tvůrčího člověka nemůže zrovna těšit. Ale když chci tuhle práci dělat, musím se chovat jako každý, kdo má nějakou firmu, postarat se, aby těch našich dvacet lidí mělo práci. A někdy se smířit i s komunikací s klienty, u kterých je lepší ani moc neuvažovat, co jsou zač.

S rockovými muzikanty, s nimiž jste před lety spolupracoval na scénografických projektech, to asi bylo jiné...

Bylo to výborné hlavně v jedné věci. Člověk dobře věděl, s kým se nekomarádí a o koho ani neopřít kolo. Měl svůj okruh přátel, se kterými se stýkal, a když se rozhodl, že mu tehdejší režim může vlézt na záda, v zásadě to šlo. A třeba pracovat na projektu Mozek s kapelou Progres 2, to vážně byla radost.

A co vám dělá radost, když se ohlédnete za roky existence AMOSDESIGNu?

Třeba když přijdu do domu, kde jsme něco udělali už před lety, a ono to tam pořád je a nic tomu není a nemusím se za to stydět...

x

Naplníme vaše představy o designu

SAHM

The glass for top brands

www.sahm.cz

NĚŽNÁ

Francouzský film R. Bressona podle stejnojmenné literární předlohy F. M. Dostojevského

Vybrané plakáty pocházejí ze sbírky filmových plakátů s originálním názvem Terryho ponožky. Je součástí činnosti největších pražských artových kin – Aera, Oka, Světozoru, která ji budují pátý rok. Obsahuje 10 tisíc druhů českých plakátů a 1 500 polských ve více než 60 tisících exemplářů. Rozsáhlý soubor plakátů je k vidění na webu terryhoponozky.cz.

- 1 – Carmen / Zdeněk Vlach / detail
- 2 – Něžná / Olga Poláčková-Vyleťalová
- 3 – Třpyt v trávě / Jaromír Gal

text Jana Slabá
repro Terryho ponožky

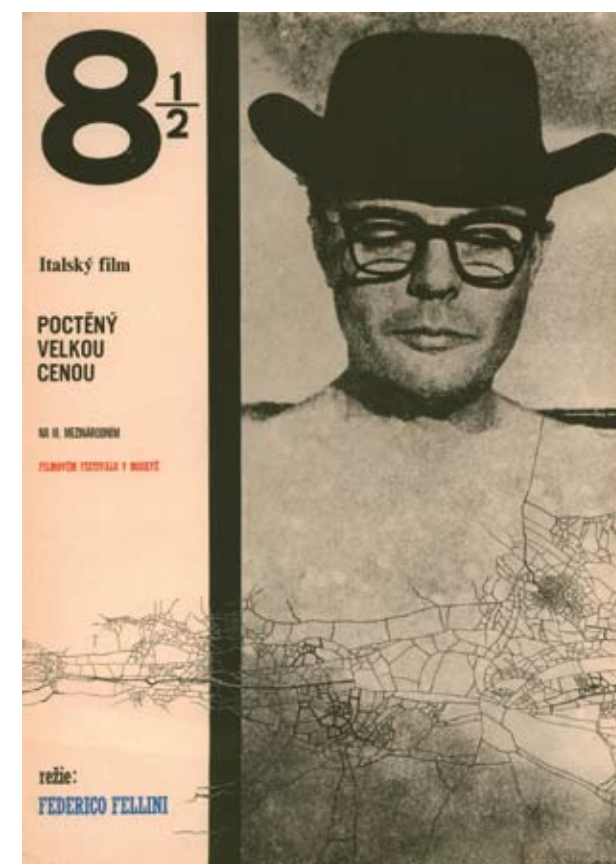
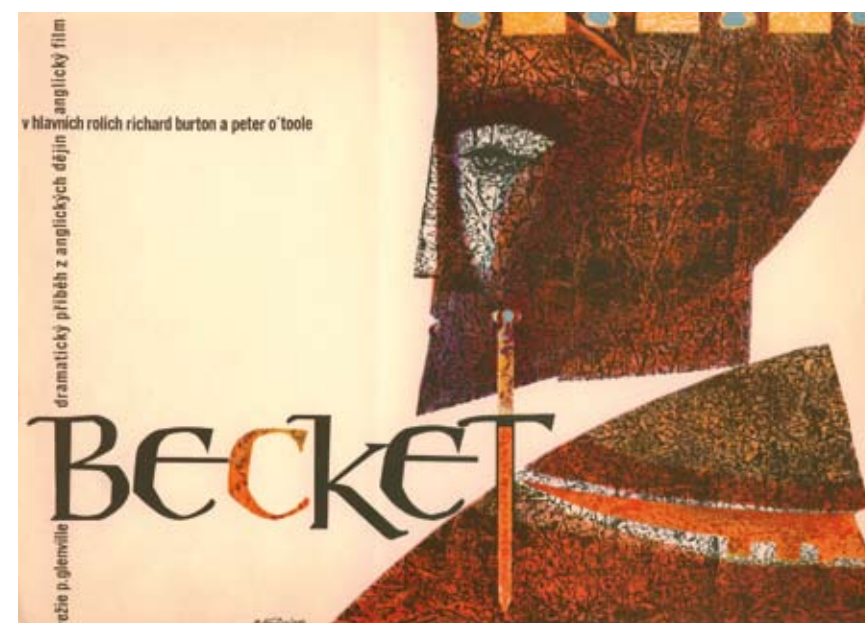
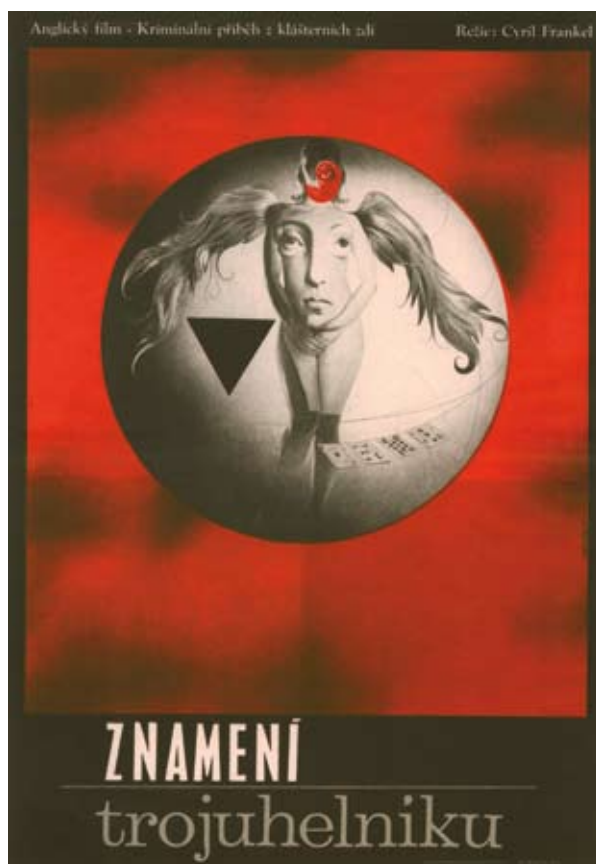
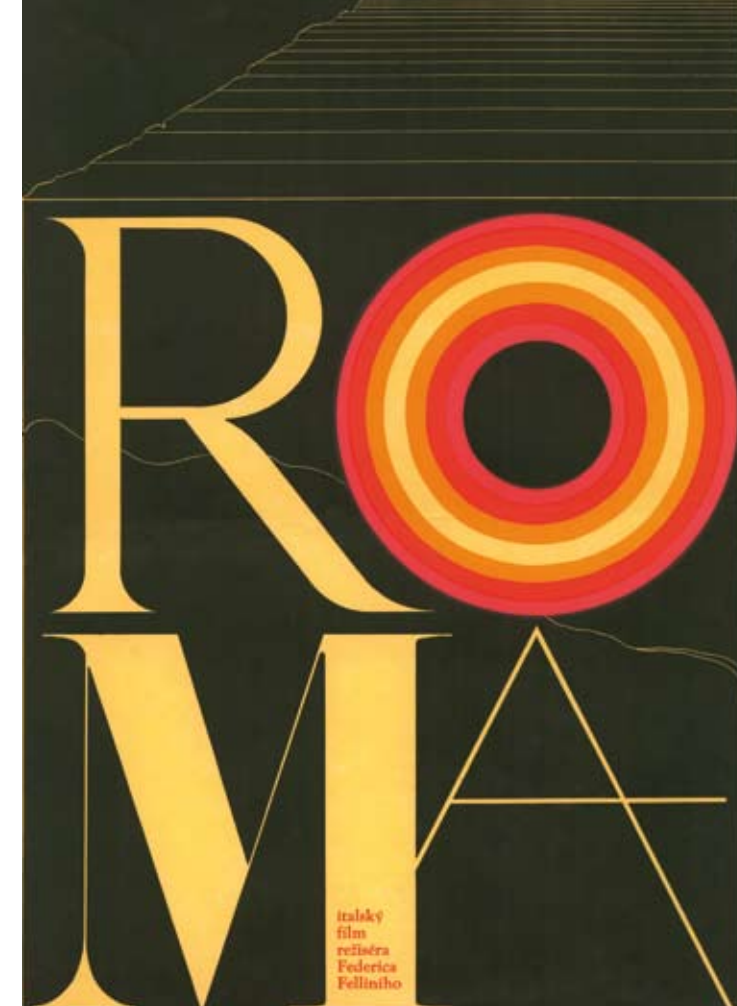
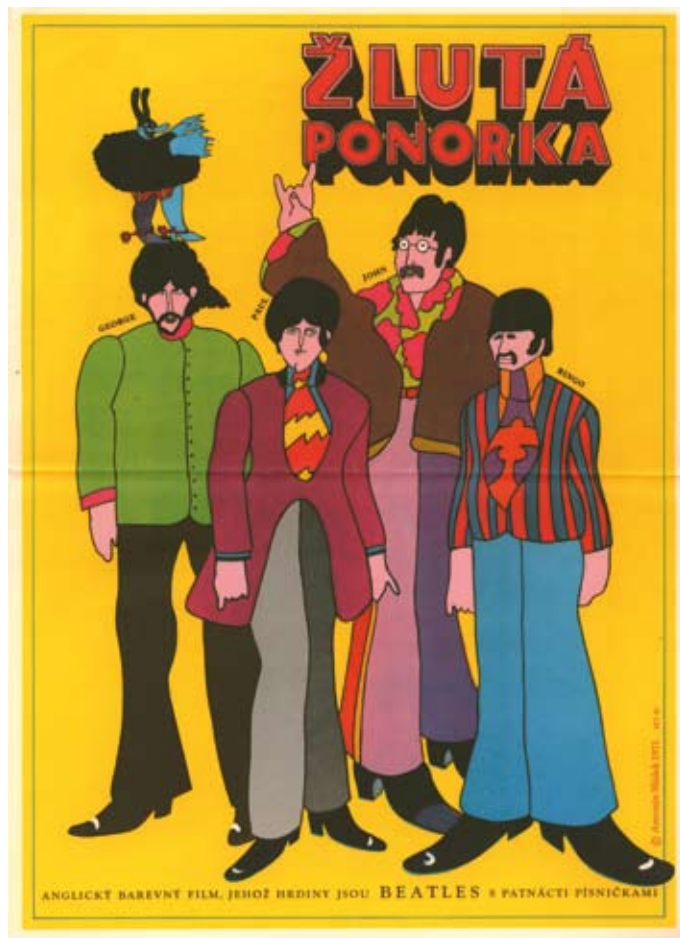
lahůdka

ČESKOSLOVENSKÝ FILMOVÝ PLAKÁT

Jestliže se o nové vlně československého filmu v šedesátých letech minulého století mluvilo jako o zázraku, v neméně míře to platí i pro filmové plakáty, kterých od roku 1950 až do roku 1989 vznikly tisíce a řada z nich si dodnes uchovála svoji výjimečnou výtvarnou hodnotu. V žádné zemi nedosáhla kvalita filmových plakátů takové úrovně jako v někdejší Československu a také v sousedním Polsku. To se bohužel o spíše spotřebních reklamních plakátech z posledních třiceti let až na výjimky říct nedá. Jejich úkolem je přivést diváka do kin a výtvarná kvalita se krčí až kdesi vzadu, většinou jde o atraktivní záběr z filmu nebo o tváře filmových hvězd. Filmovému plakátu se v tehdejší Československu věnovali i grafici, ilustrátoři a malíři zvučných jmen jako například Adolf Born, Jiří Šalamoun, Bedřich Dlouhý, Karel Saudek nebo Antonín Sládek. Kromě těch, pro které byla tato tvorba jen jakýmsi odskočením od hlavní tvůrčí práce, existovali i dá se říct specialisté, kteří vytvořili desítky, ba stovky těchto děl, která překračují žánr užité grafiky. K těm nejúspěšnějším patří Josef Vyleťal, Karel Vaca, Karel Teissig, Milan Grygar, Alexej Jaroš a další. Vůbec nejoceňovanějším a chce se říct i nejkrásnějším kouskem z té doby je plakát Olgy Vyleťalové k filmu *Něžná*. A když už jsme u filmů, čeští grafici se úspěšně poprali i s takovými veleedily české a světové kinematografie, jako jsou Vláčilova *Markéta Lazarová*, Formanův *Přelet nad kučáčím hnízdem*, Felliniho *Osm a půl*, Viscontiho *Cizinec* a *Smrt v Benátkách* nebo Schlesingerův *Půlnoční kovboj*. Na staré filmové plakáty se zaměřují někteří sběratelé, ale vhodně vybrané a vkusně zarámované kousky dokážou působivě zkrášlit či oživit i současný interiér.

- 1 – Smrt v Benátkách / Karel Laštovka
- 2 – Žlutá ponorka / Antonín Sládek
- 3 – Válka a lidé / Karel Teissig
- 4 – Znamení trojúhelníku / Josef Vyletal
- 5 – Přerušný let / Milan Grygar
- 6 – Roma / Zdeněk Ziegler
- 7 – Becket / Jiří Svoboda
- 8 – 8¹/₂ / Bedřich Dlouhý

1	2	5	6
3	4	7	8

počin

text a foto Boris Dočekal

KOSTELNÍ POHÁDKA O SEDMI STATEČNÝCH

Byla a dosud je jedna malá vesnice, jmenuje se Kostelní Myslová a žije v ní ne méně než padesát a ne více než sto lidí. Jednou za čas se sem na den či dva vrátí ti, kteří se rozjeli do světa a jimž se říká rodáci. A všichni dohromady se baví o tom, co je nového, co smutného a veselého je potkalo, a mají radost, že se zase setkali, a mocně při tom hodují a někteří se občas i trochu pohádají, ale to se stává a není třeba z toho dělat vědu. Ta setkání se podobala jako vejce vejci, až letos přišli Kostelní Myslováci s tím, že to chce změnu, něco, čím překvapí a potěší rodáky i sami sebe.

Ale co?

No přece divadlo, to potěší vždycky. A na chalupu k nám jezdí paní režisérka s vavříny ze světa zkušených studentských ochotníků. Sešli se s ní, aby ji přemluvili a zároveň se poradili, o čem hrát. Někdo navrhol Sněhurku a sedm trpaslíků, ale statečných adeptů bylo sedm a obejit se bez jednoho trpaslíka, nebo dokonce bez Sněhurky se jim zdálo nepřijatelné. Padaly i návrhy hrát o tříhlavé saně a že by

neměl chybět obr... A když už to vypadalo bezvýhodně, vzala si slovo paní režisérka, že to všechno sepíše a že na jeviště přivede i Sněhurku, pravda bez trpaslíků, obra i tříhlavou saň, ale hlavně praotce Kostelního Myslováka, který právě do téhle krajiny nedaleko Telče kdysi přivedl svou tlupu.

Pan starosta, právník, průvodčí vlaku, krejčová..., prostě sedm statečných z řad dělníků i pracující inteligence celé tři měsíce poctivě zkoušelo každý víkend. Tihle divadlem dosud nepolíbení ochotníci byli nadmíru snaživí a ukázkově ukáznění, a když někdo přece jen trochu zazlobil, ostatní ho hned okřikli – mlč, teď mluví paní režisérka!

A pak po vši té dřině přišel krásný letní den a na plácku mezi farou a obecním úřadem se hrálo opravdové divadlo a rodáci se smáli a tleskali a všichni byli spokojení a taky dojatí a plácali se po ramenou a herci se objímali a starosta udělil paní režisérce čestné občanství, takže už není lufťačka, ale Kostelní Myslovačka.

Sukces byl tak veliký, že se brzy ozvali z okolních vesnic, aby s tím podareným kusem přijeli i k nim a zahráli třeba na pouti. A tak není úplně vyloučeno, že brzy pan starosta pověsí starostování na hřebík, stejně jako paní průvodčí průvodcování a... tak dál a tak dál a do světa vyrazí kočovná společnost jako za starých obrozeneckých časů a jednou, dá-li pánbůh, dobu- de i Zlatou kapličku.

text Jaroslav Rudiš
ilustrace Luděk Bárta

fejeton

„Když ti je třicet, máš pocit, že všechno vyhraješ, a ono to tak opravdu vypadá. Máš krásnou ženskou, práci, neboj tě záda... Když se blíží čtyřicítka, tak už víš, že dost možná prohraješ. Já se už přehoup, ale důležitý je se nepodělat,“ vypráví Kája a zapaluje si cigaretu. Potkali jsme se po letech v městečku na kraji Českého ráje a úpatí Krkonoš, kde jsme oba vyrostli. Já odsud rychle vypadl do světa, protože mi to všechno přišlo moc malé, sousedské a klidné, abych se sem v poslední době čím dál raději vracel právě proto. Kája odsud chvíli vyrazil na turné s kapelou, ale nikdy vlastně někde jinde nežil.

Sedíme v malé hospůdce kousek od náměstí. Pozoruju jeho kruhy pod očima, kostnaté prsty, šedivé vlasy a neklidně sedé oči. Pořád má na sobě tu černou koženou odřenou bundu, pořád si chce hlavně vykládat o muzice. Pivo dalo pivo a řeka rozhovoru se rychle rozeběhla. Kája pořád provozuje rockový klub. Na malém městě nic lehkého, on už to navíc táhne dvacet let. Začal hned po revoluci. Tehdy to docela jelo, ale dneska? Dneska je prostě dneska.

„Kraftwerk, to je základní kámen. Někdo napsal, že to jsou Beatles elektronické scény, ale já hrubě nesouhlasím. Beatles možná taky posunuli hudbu dopředu a vyhluli víc trávy, ale Kraftwerk vycítili ty přicházející katastrofy a to je nejvic,“ říká Kája o německých pionýrech elektro hudby a vypočítává, co všechno Kraftwerk, což česky znamená elektrárna, vyčenichali: „Popsali, jak z nás budou roboti, vycítili všechny ty nefunkční vztahy, kdy spolu nebudeme komunikovat, zachytili dopředu všechny ty průšvihy, vždyť oni už v roce 1975 zpívali o tom, jaký svinstvo jsou jaderný elektrárny.“

A Kája se napije a zanotuje melodii z mrazivé písničky Radioaktivitát.

„A viděl si, co se teď stalo v Japonsku, ne? Jen místo Hirošima budou teď zpívat Fukušima.“

A pak se Kája ptá, co já a můj život, a tak mu to říkám, a on řekne, no jo, každé jednou dostane přes držku, je to dneska všechno nějak rozsypaný, já se třeba rozved, jedno dítě mám v Americe, druhý v Praze, ale o tom Kraftwerk zpívali už na desce Trans Europa Express, víš, ve skladbě Schaufensterpuppen, kde lidi popisují jen jako smutný osamocení figuríny ve výlohách, nic víc, jen prázdnota.

„Kraftwerk, to jsem já. Oni zpívají o mně. A o tobě taky,“ říká ještě, ale pak musíme platit, blíží se půlnoc. Chci jít spát, ale Kája řekne, Járo, když už jsme se potkali, pojď se mnou do klubu, pustíme si Kraftwerk jen sami pro sebe. A tak jo. Scházíme po prudkých schodech do podzemí klubu, který funguje jen o víkendech a který Kája bude muset zavřít, protože nemá ani na elektřinu, ani na personál, a tak všechno dělá už dva roky sám: barmana, zvukaře, uklízečku. Ukazuje mi plakáty kapel, co tu hrály: „Plexis, 44 lidí, ale já chtěl po letech zase potkat jejich zpěváka Hoška. Jolly Joker, 12 lidí, ale já je tu chtěl mít. Plastics, to se povedlo, to bylo úplně narváno, legendy. Ale já sem ještě chci dovézt legendu všech legend.“

„Kraftwerk?“

„Jo. Představ si to, jak tady hrajou.“

A pak Kája natočí piva, pustí Kraftwerk a postaví se přímo doprostřed malého sálu, do zlatého středu, kde je ten nejlepší zvuk. Pořád něco povídá, ale já už nic neslyším, protože Kraftwerk duní strašně nahlas, ale taky něco vykládám. Křičím na něj, přikyvuju, on přikyvuje a taky křičí. Nevím, jestli se slyším, ale vlastně to je jedno. Já nějak tuším, co říká. Oba se pohupujeme s pivem v ruce a v pauze mezi písničkami mi Kája řekne. „Járo, kvůli tomuhle já to tady nedokážu zavřít, rozumíš? Kvůli Kraftwerk.“

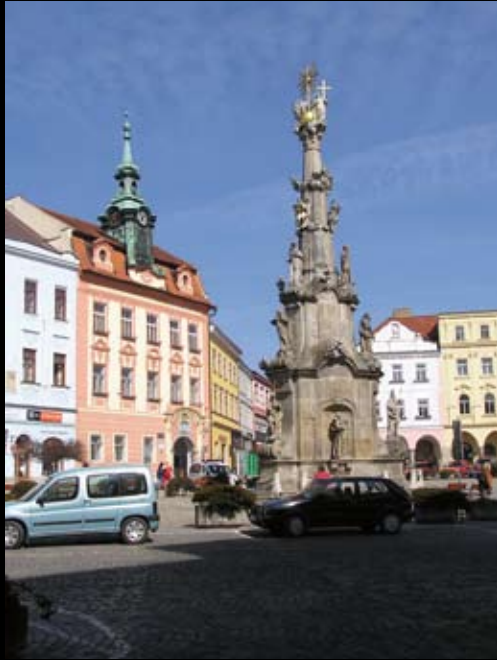
Ale já pak přece jen odcházím a cestou nahoru myslím na tu čtyřicítka, co se mi blíží, a na to, že Kája má pravdu, že ve třiceti jsme v zajetí nebezpečného pitomého optimismu a až později přichází držkopád a zdravý pesimismus a že to tak asi má být, že to je zdravý.

Stojím na prázdném náměstí našeho městečka. Nikde nikdo, jen černá kočka rychle přebíhá ulici. Stojím u muzea, pod nímž je Kájův klub. U muzea, kde na konci války nacisti nesmyslně postříleli pár místních. Dívám se nahoru, na úzkou boční ulici, kde partyzáni pár dní na to ze msty nesmyslně postříleli pár německých civilistů. A najednou pod sebou cítím vibrovat dějiny světa. Možná jsem ale jenom trochu opilý. Možná to je ta hudba, co mrtvé náměstí rozechvívá. Ze sklepních okýnek klubu se totiž ven valí minimalistické mrazivé tóny Kraftwerk, kteří spícím obchodům a autům zpívají německy o hrozbě atomové smrti. A já vidím, jak někde pode mnou Kája tančí s pivem v ruce. A jak mu k tomu hraje slavná německá elektronická kapela Kraftwerk. Ne z desky, ale na živo. Jak hraje jen pro něj.

Kájova elektrárna

Náměstí v Jindřichově Hradci

Určitě patří k nejkrásnějším nejen v jižních Čechách, ale i v celé republice. Nepodepsalo se na něm socialistické budování, které zničilo leckteré české náměstí, a vlastně až do dnešních dnů si (skoro) zachovalo tvář, jakou mělo před několika staletími. Snad až na funkcionalisticky se tvářící dům na rohu hlavního místního korza – Panské ulice.

Jindřichův Hradec se v písemných pramenech poprvé zmiňuje v roce 1220, kdy město a panství vlastnil významný šlechtický rod pánů z Hradce, ostatně po zakladateli rodu Jindřichovi dostalo i své jméno. Největšího rozkvětu dosáhlo město s hradem, přebudovaným na zámek, v druhé polovině 16. století, kdy se na náměstí přestavovaly staré gotické domy a budovaly nové renesanční. Měšťané těžili z rušného obchodního a řemeslnického života, zejména výroby a prodeje sukna. Význam města vzrůstal nejen hospodářsky, ale také postavením, které na královském dvoře zaujímali hradečtí Vítkovci a po nich smutně proslulý Vilém Slavata. Později, za Černínů, začal význam Jindřichova Hradce upadat a město se propadlo do provinčnosti.

Náměstí Míru, jemuž by rozhodně víc slušelo pojmenování po Jindřichovi z Hradce, má především barokní charakter, ostatně v jednom z domů se patrně narodil český barokní básník a hudební skladatel Adam Michna z Otradovic. Z renesančních domů se zachoval pouze jediný, tzv. Langrův, bohatě zdobený nádhernými sgrafity s biblickými motivy a s takzvanou diamantovou klenbou v podloubí. Dominantou náměstí je impozantní sousoší Nanebevzetí Panny Marie vytvořené sochařem Matoušem Strachovským.

Na náměstí i v okolních uličkách najde návštěvník četné restaurace, v nichž se po prohlídce města a zámku, který si zaslouží zvláštní kapitolu, může občerstvit třeba tradičním kaprem z rybníků v okolí anebo přímo z Vajgaru, jehož hráz je jen pár desítek metrů od historického centra.

Open Air Festival

11.-13.8.2011

letišť Panenský Týnec
Louny – silnice R7

Powered by

O₂

The
**chemical
brothers** (GB)

LEFTFIELD (GB)

INTERPOL (USA) | **GoodCharlotte** (USA) | **Goose** (BE)

J.A.R., Kryštof, Sunshine, No Name (SK), 100°C, Nightwork, Sto zvířat, Tata Bojs, Mig 21, Skyline, Lus 3, Ivan Hlas Trio, Michal Hruza, Švihadlo, Vltava, Neruda, David Kraus, Please The Trees, Totalní nasazení, Václav Koubek Band, Milcová Binder Trio a mnozí další

Předprodej v síti **TICKETPRO**
www.ticketpro.cz

www.openairfestival.cz

extra

1+1 VSTUPENKA
ZDARMA
na www.o2extra.cz/klub

Informace o ceně naleznete na
www.openairfestival.cz/vstupenky
Nabídka platí do vyčerpání kapacity.
Předprodej v síti Ticketpro a na vybraných O₂ Prodejnách.

BERNARD

Pivo

**ŠLAPU
S ČISTOU
HLAVOU!**

Tereza Huříková,
juniorská mistryně světa